

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu „*Częstotliwość występowania zmian w obrazie klinicznym i radiologicznym okolicy wyrostków siekaczowych w populacji koni starszych w Polsce.*”

2. Czas trwania projektu: 2,5 roku

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): konie, radiologia, wyrostki siekaczowe, stomatologia

4. Cel projektu (art. 3 ustawy)

A. Badania podstawowe Klasyfikacja celu: [PB13] (badania podstawowe) Inne

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

W dostępnej literaturze nie określono występowania syndromu EOTRH (Equine Odontoclastic Tooth Resorption and Hypercementosis) u koni, również w populacji koni w Polsce. Syndrom EOTRH został opisany u koni w 2008 r. jako choroba zwyrodnieniowa obejmująca blaszkę kostną zębodołów kości żuchwy i szczęki oraz korzeń i koronę rezerwową zębów. Choroba dotyczy głównie siekaczy, określana jest jako bolesna, a objawia się zapaleniem przyzębia, zapaleniem dziąseł, odsłanianiem fragmentów blaszki zębodołowej, depozycją kamienia nazębnego, gromadzeniem się resztek pokarmu, ruchomością zębów, złamaniem korony zęba lub ich całkowitą utratą. Dlatego istotnym celem naukowym jest oszacowanie częstotliwości występowania oraz zakresu zmian klinicznych i radiologicznych w okolicy wyrostków siekaczowych szczęki i żuchwy w populacji koni starszych (>15 lat), a więc koni w grupie szczególnego ryzyka. Określenie występowania syndromu EOTRH stanowi pierwszy z etapów większego projektu badawczego mającego na celu opracowanie metod diagnostyki, profilaktyki i leczenia syndromu EOTRH. Jedyną szkodą będzie jednokrotne wkłucie igły do żyły szyjnej zewnętrznej podczas którego zostanie pobrana krew żylna, a następnie podany środek uspokajający, co może wiązać się z krótkotrwałym stresem i bólem, równym ukłuciu igły. Korzyścią będzie uzyskanie danych z obrazu klinicznego i radiologicznego okolicy siekaczowej badanych koni, które zostaną poddane analizie, a wyniki z dużym prawdopodobieństwem będą mogły zostać zastosowane do opracowania metod diagnostyki, profilaktyki i leczenia syndromu EOTRH.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Gatunek zwierząt: koń domowy.

Liczba zwierząt: 114 koni wieku powyżej 15 lat (grupa badana) oraz 20 koni w wieku 6-7 lat (grupa kontrolna).

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Zasada zastąpienia

Określenie występowania zmian w obrazie klinicznym i radiologicznym okolicy wyrostków siekaczowych w populacji koni starszych w Polsce w kierunku diagnostyki syndromu EOTRH, w optymalnym modelu badawczym, może być wykonane jedynie na żywych zwierzętach tego gatunku. Nie można zastosować alternatywnych metod badawczych zapewniających osiągnięcie celów bez wykorzystania żywych zwierząt. Podczas przygotowywania projektu badawczego zostały sprawdzone aktualne publikacje w zakresie objętym wnioskiem badawczym, w dostępnych bazach danych: Ebsen, Pubmed Google Scholar, Agricole, Web of Science (JCR). Na podstawie istniejących danych literaturowych stwierdzono braki w wiedzy dotyczącej występowania zmian w obrazie klinicznym i radiologicznym okolicy wyrostków siekaczowych w populacji koni starszych w Polsce w kierunku diagnostyki syndromu EOTRH (Equine Odontoclastic Tooth Resorption and Hypercementosis). Uzyskane wyniki przyczynią się do opracowania metod diagnostyki, profilaktyki i leczenia syndromu EOTRH (Equine Odontoclastic Tooth Resorption and Hypercementosis).

Zasada ograniczenia

Badania zostały zaplanowane na minimalnej liczbie zwierząt (n=134) zarówno w grupie kontrolnej (n=20) jak i w grupie doświadczalnej (n=114). Liczba zwierząt wykorzystanych w procedurze została ograniczona do poziomu niezbędnego do osiągnięcia jej celu. Jest to minimalna liczebność próby (grupy kontrolnej / grupy doświadczalnej) dla syndromu EOTRH, pozwalająca na uzyskanie maksymalnego błędu oszacowania (na poziomie ufności $1-\alpha$) w zakresie akceptowalnym dla warunków doświadczenia.

Zasada udoskonalenia Doświadczenie uwzględnia jedynie pobranie krwi żyłnej oraz podanie środka

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

uspokajającego do żyły szyjnej zewnętrznej, wykonane z tego samego wkłucia dożylnego. Procedura jest równorzędna z pobraniem krwi w badaniu lekarsko-weterynaryjnym lub podaniem innego leku. Każdy z badanych koni przed rozpoczęciem badania miał pobieraną krew co najmniej kilkukrotnie. Zwierzęta obyte są z podobnymi procedurami, nie będą odczuwały stresu, a ból będzie równoznaczny z ukłuciem igły. Wszystkie zabiegi na zwierzętach zostaną przeprowadzone zgodnie ze sztuką lekarsko-weterynaryjną z zapewnieniem dobrostanu zwierząt. Zaplanowane metody badawcze zostały zaplanowane w taki sposób, aby maksymalnie ograniczyć ból, cierpienie, stres lub możliwość trwałego uszkodzenia organizmu tych zwierząt. Podczas całego doświadczenia zwierzęta będą utrzymywane w stałym miejscu bytowania, bez konieczności ich przemieszczania.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☒ NIE

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.